

י אָנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ יוֹדֵעַ כָּל-
מַעֲשֵׂה בְּגִי אָדָם וְכָל-מַחְשַׁבְתָּם שֶׁנֶּאֱמַר הַיָּצַר יַחַד לָבָם
הַמְבִינִן אֶל-כָּל-מַעֲשֵׂיהֶם:

יא אָנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ גּוֹמֵל טוֹב
לְשׂוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו וּמַעֲנִישׁ לְעֹבְרֵי מִצְוֹתָיו:

יב אָנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ וְאֵף עַל פִּי
שִׁיתְמַהֲמָה עִם כָּל-זֶה אַחְקָה-לוֹ בְּכָל-יּוֹם שְׂיָבֵא:

יג אָנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁתְּהִי תַחֲתֵי הַמַּתִּים בְּעַת שְׁתַּעֲלֶה
רְצוֹן מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ וְיִתַּעֲלֶה זְכָרוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים:

לִישׁוּעָתְךָ קוּיָמִי יְהוָה. קוּיָמִי יְהוָה לִישׁוּעָתְךָ. יְהוָה לִישׁוּעָתְךָ קוּיָמִי:
לְשָׂרְקָנְךָ סְפָרִית יְהוָה. סְפָרִית יְהוָה לְשָׂרְקָנְךָ. יְהוָה לְשָׂרְקָנְךָ סְפָרִית:

הטבת חלום.

הרואה חלום ונפשו עגומה עליו ייטיבנו, גם בשבת, בשלשה אהביו. וסוב שייסיב
בשחרית, ויזכור החלום במחשבתו בשעת הטבה.
והיה משתדל אאמור הרב דיל לקבץ עשרה תלמידי חכמים שיאמרו לו מסוקי
ברכת כהנים.
אומרים הפטיבים: הלא לאלהים פתרונים ספרו נא לי.

עולת ראייה (ליקוטים)

האמונה בד' יתעלה הוא, שידיעת מציאותו יתעלה ומה שראוי שיתחסס לו תתכונן
בקרבתו בתמידיות, וזה אי-אפשר כִּי-אם ע"י הכנת הלב בטהרה וביושר ובמעשים
המתאימים. וכן אמר חבוקק הנביא: וצדיק באמונתו יחיה. כי מצד הטבע מציאות
החיים היא קבועה בידיעה באדם שהוא חי, ובהיות מציאות החיים ענין נאהב
בלב ומתקבל מאד על-כן מונח תמיד בלב כל אדם הציור של האמנת החיים.
והצדיק אמונתו כ"כ דבוקה בלבבו ומושוה עם כל כחות נפשו, עד שתמיד היא
שוכנת בפעל בלב ומשמשת עם כל פעולותיו, באין התנגדות כלל, ולא עוכב
לשום פעולה ומחשבה, כמו שהרגש החיים, אע"פ שהוא תמיד בפעל בלב אינו
מעכב שום פעולה ומחשבה, לפי שהאפשרות שאיזו ידיעה שבנפש תעכב על אחרת
היא רק כשאותה הידיעה גורמת קצת טרדה לנפש, אבל מה שדבוק כ"כ בנפש
עד שהיא מקבלת ממנו רק נעם שלם ומקובל מכל צד, בלא שום התנגדות כלל,
הרי אינו מטרד את הנפש כלל, אלא הוא עיקר מנוחתה ואך על ידו תוסיף
תת כחה לעבוד ולהשכיל. וזאת היא מעלת הקדושים, העוסקים בכל דרכי העולם
ודבקים בחיי אמונתם.

בצל החלום אומר ד' פעמים: חֲלֵמָא טָבָא חֲזָאִי:
ועונים המטיבים ד' פעמים: חֲלֵמָא טָבָא חֲזָאִי. טָבָא הוּא וְטָבָא לְהַגִּי. בְּחֻמְנָא
לְשׁוֹנָה לְטָב. שְׁבַע זְמַנִּין לְגִזְרֵי אֱלֹהִים מִן-שָׁפִיָא דְלְהַגִּי טָבָא. וְהַגִּי טָבָא.

עולת ראייה (ליקוטים)

הרואה חלום ונפשו עגומה עליו, ייטיבנו בפני שלשה אהביו. ראשית
דרכי חווק כח הצדק באדם הוא, שירגיל עצמו בהנהגתו שלא לשים לאל את
רגשו הפנימי. כי פעמים רבות קול אלהים הוא, הקורא לו מתוך קירות לבו,
לסור מדרך רעה ושלא להחזיק בעוול, ולב האדם מתחיל מתעורר מתוך עצמו
אל רוממות ההוד שבתורה ועבודת ד' הטהורה, ורגשי אהבת ד' וחשק תורה
ויראת שמים רוממה יפנו בקרבו. אך בהיותו בלתי-מורגל לשום לב אל רגשותיו
הפנימיים, יסח דעתו מהדברים המתרגשים בלבבו, וישקיע הלך-נפשו בענינים
אחרים, ולפעמים ג"כ הפכיים וגרועים הרבה מרגשותיו הטהורים הפנימיים ויאבד
בוה רב טוב שהי' זוכה בו אם הי' משים לבו לתביעות נפשו הפנימיות. על כן
אל ירמוס ברגל גאווה את המית נפשו הפנימית, כִּי-אם ימשיך מזה את הכונה
המכוונת מהשם ית', שיצר ועשה לנו את הנפש הזאת, באפן שתתרגש לפעמים
על עניני רשע וסלוף דרך ישרה, ובראותו חלום ונפשו עגומה עליו, אין טוב
שיתעמר בהמית נפשו העדינה בת-המרומים, כי ההעברה כאין פנות אל עגמת-
הנפש הפנימית תביאנה להשליך אחרי גוו גם את רגש הטוב והיושר הפנימי, ואז
ימוט לו אחד מיסודי המוסר היותר קרובים וחזקים, — כי אם יטפל בה וישתדל
להפך את הרגש העגום לרגש של שמחה ותנחומים ע"י דברים טובים ונחומים של
רעים אהובים. התועלת הבאה מזה תהי' בכפלים. האחת, שיתגדל וישתלם אצלו
החוש של שמיעה אל הרגש הפנימי, וירבה להתעורר לשמע יצרו הטוב, המעוררו
לכל מעגל טוב, והשנית, כי להשמת דרך הטוב והצדק חשובה היא ההסכמה
הגמורה, להיות נמשך אל כלל הצבור ולא לפרוש מדרכיהם, והמנהגים המוסכמים
לצדק ויושר, או הנהגים בתור הרחבה ומלואים לתורה ולתעודה, מועילים הם
הרבה להפריח כח הטוב ורגשי אהבת ד' ויראתו בלבבו של אדם, יחד עם השקפת
השלום והאהבה הכללית, העולה מתוך ההשואה של המעשים ושל ההרגשות
הפנימיות, וכיון שההתקשרות את הסכמת הכלל מביאה את האדם לדרך הטוב
והיושר, וכבר היא בעצמה אחד מחלקי המוסר, לכן תיטיב פעולת סיעת אוהבים
תלתא דרחמי, האומרים שהחלום טוב ויהי טוב, להוציא את ההוראה של ההרגשה
הפנימית אל פעל השמחה והטוב, ואז החסרון המוסרי, שלמלאותו בא החלום
בסוד ההשגחה העליונה, היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם, יתמלא ע"י
תוספת ההכרה הפנימית כערך יקרת החברה ואהבת הרעים, עם ההסכמה הראויה
להשתדל בהשואה רגשותיו, וק"ו מעשיו והנהגותיו, לכלל הצבור, שבהשלמתם
המועדת לבטח במערכת הכלל הנם כולם אוהבים ומרחמים, למען אחי ורעי
אדברה נא שלום בך.

חלמא טבא חזאי — טבא הוא וטבא ליהוי, רחמנא לשויה לטב. ההנחה
הכללית צריכה שתהי', כי החלמא הוא טבא, כי גדול הוא ערך הבטחון בד', שהוא
מנהיג את האדם בחסדו, ייד שהוא בטוח שכל הוראה שבאה היא בהשגחה לטובה,
והם הרעים, המסעדים, יכרתם את ההטבה המוסרית, יאמרו לו: טבא הוא.

פרשת הנשיאים.

טוב לקרוא מר"ח ניסן עד ערב פסח את פרשת הנשיאים (במדבר ד), בכל יום פרשת הנשיאים שלו וביום י"ג מר"ה בעלותך עד "כן עשה את המנורה".

שלשה עשר עקרים. לפי הרמב"ם ז"ל בפירוש המשנה סנהדרין פ' חלק.

א אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא בּוֹרָא וּמְנַהֵיג לְכָל-הַבְּרוּאִים וְהוּא לְבָדוֹ עֹשֶׂה וְעוֹשֶׂה וְיַעֲשֶׂה לְכָל-הַמַּעֲשִׂים:

ב אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא יְחִיד וְאֵין יְחִידוֹת כְּמוֹהוּ בְּשׁוֹם פְּנִים וְהוּא לְבָדוֹ אֱלֹהֵינוּ הֵיךְ הָיָה וְיִהְיֶה:

ג אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵינוֹ גּוֹף. וְלֹא יִשְׁגוּהוּ מִשְׁגֵי הַגּוֹף. וְאֵין לוֹ שׁוֹם דְּמִיּוֹן כָּלָל:

ד אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן:

עולת ראייה (לקוטים)

והכלכליים, עם תקוני כל חטא ועון מחמורים שבחמורים עד דקדוקי-סופרים ומדות-חסידות היותר מופלגות, כולם עושים חטיבה אחת ואינם מנותקים זה מזה, וכולהו לחד אתר סליקין.

א"א לאדם שיהיה מצטער בצרת הצבור כ"א כשיקדש דרכיו ויתקן מדותיו וישוב בתשובה שלמה. ההשתתפות בצרת הצבור בעומק הלב היא ג"כ שכר-מצוה, שזוכים לזה רק זכי הנפש תמימי דרך ההולכים בתורת ד'.

באמת אי-אפשר להתרומם אל התשוקה הרוחנית של ישועת הכלל בלי תשובה פנימית עמוקה מכל חטא ועון. אמנם יחיד ששב במוכן זה מוחלים לו ולכל העולם כולה, וכן יכולים רבים להתעלות לתכונה האידיאלית הגנוזה בנשמת האומה ע"י תשובת היחיד, השב להתאפשרות הורחת תשוקת גאון האומה בטהרתה. אמונה שלמה. צורת מצות האמונה האלהית, שהיא ע"פ סדר הרמב"ם ז"ל הראשונה למנין המצות, היא כך, שהאלהים יתעלה, שהוא עושה כל המעשה הגדול הזה, אשר עינינו רואות אותו מסודר בעצה ובחכמה גדולה ועמוקה ומדוקדקת מאד, הוא שהוציא אותנו ממצרים מבית עבדים ונתן לנו את התורה, ולו שייכים ומיוחסים כל הדברים אשר, בין שמתבררים ע"פ אמתת הברור השכלי ובין שמתבררים ע"פ התורה והקבלה השלמה, הם שייכים ומיוחסים לאלהים. ובוז מבואר שמצות אמונה תתכן להיות בכלל המצות, אע"פ שהקשו על מנין הרמב"ם ז"ל שהרי מה שהוא המצוה אין שייך למנותו במנין המצות, (וכדחו"ל במתן תורה ממשל המלך שאמר קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי). כי אמנם אמת הדבר, שאמונת האלהות עצמה היא שרש לכל המצות ולמעלה מכולן, והוא

א אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לוֹ לְבָדוֹ רְאוּי לְהִתְפַּלֵּל וְאֵין רְאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְזוּלָתוֹ:

ב אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכַל-דְּבָרֵי * [ה]נְבִיאִים אָמַת:

ג אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁנְּבוֹאֹת מִשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הֵיחָה אָמַתִּית. וְשֶׁהוּא הֵיךְ אָב לְנְבִיאִים לְקוֹדְמִים לְפָנָיו וְלְבָאִים אַחֲרָיו:

ד אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁכַל-הַתּוֹרָה הַמְצוּיָה עִתָּה בְּיַדְנוּ הִיא הַנְּתוּנָה לְמִשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם:

ה אָנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁזֹּאת הַתּוֹרָה לֹא תֵהָא מְחֻלָּפֶת וְלֹא תֵהָא תּוֹרָה אַחֲרֵת מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ:

עולת ראייה (לקוטים)

פשוט ונטוע בטבע שכל האדם, אך אעפ"כ יחשב "אנכי" בכלל המצות, מצד שנצטוינו בו על האמונה והידיעה, שהאלוה שאליו מיוחסים הדברים הראויים ומיוחסים באמת לרוממותו יתעלה הוא שהוציאנו ממצרים והוא הנגלה לנו לתן לנו את התורה, שהזכיר אז בכלל הדברות את "שומרי מצותי", וממילא ייחס בזה את המצות אליו יתעלה. (וב"ה שאחרי כתיב מצאתי בסמ"ג כדברי, וז"ל בעשין א': המצוה הראשונה להאמין כי אותו שנתן לנו את התורה בהר סיני ע"י משה רבנו הוא ד' אלהים שהוציאנו ממצרים, וזהו מה שאמר בשעה שנתן את התורה: אנכי ד' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים). ומתוך שכלל צורת המצוה ליחס לו יציאת מצרים ונתינת התורה, ממילא הרי כל אלה הענינים הנולדים מזה הם בכלל, כמו שע"י ידיעתנו שהוא הוציאנו ממצרים אנו למדים שהוא משגיח בעניני בני אדם ורוצה בהנהגתם הטובה והמישרת, ושהעול רע בעיניו, וע"כ ראה בעני ישראל ונפרע ממעניהם בחמס, ושהוא שומע תפלת הצועקים אליו, כי שמע נאקת בניי, ושהוא שומר הברית לאוהביו, ומקיים הבטחתו שמגיעה מאתו לנביאיו, כמו שקיים הבטחתו אל האבות מה שנתגלה להם בנבואתם, ומנתינת התורה, שבה חוקים ומשפטים צדיקים, בין בפעולות האדם והנהגתו בין רעיו ועמו ומשפחתו ובין בהנהגת עצמו וסדרי מחשבות לבבו, שיהיה הכל על צד המעלה והשלמות, אנו רואים שרצונו בשלמות ברותיו בתכלית, וכל המוסף ללכת בארץ ישראל בפעולותיו ולקנות חכמה ודעת אמת הרי זה עושה רצונו ושומר בריתו, ומובטח שהוא מאוהביו ועבדיו הנאמנים. גדר האמונה בכללה הוא, שאמתת הענין הנודע קבועה בקרבו, לא מצד הידיעה לבדה כ"א מצד מנוחת הנפש הגמורה כשהוא מקבל אותה בקבלה שלמה, מבלי שיסתער בו מאומה נגד זה, ולכן חיובת התמידי של

* הגהת הג"צ האדר"ת ז"ל: הנביאים.